

3. Павленко Т. В., Дученко М. М. Регулювання криптовалют: досвід Європейського Союзу. Інфраструктура ринку. 2019. Вип. 27. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/27_2019_ukr/52.pdf
4. Чуницька І.І., Богріновцева Л. М. Вплив цифрових технологій на розвиток фінансового ринку України. Економіка та суспільство. 2023. № 49. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2342/2263>
5. Що таке криптовалюта Bitcoin і навіщо вона потрібна. Guland. URL: <https://guland.com.ua/kryptovalyuta/bitcoin/shcho-take-bitkoin.htm>

Бойко Ірина Олегівна,
*студентка спеціальності 072 «Фінанси,
банківська справа та страхування»;*
Вавричук Оксана Степанівна,
*викладач економічних дисциплін;
Галицький фаховий коледж
імені В'ячеслава Чорновола*

ВІЙСЬКОВІ ОБЛІГАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДТРИМКИ ЕКОНОМІКИ ДЕРЖАВИ

Державний кредит - це процес, в результаті якого держава бере в борг кошти від різних джерел для фінансування своїх видатків та проєктів. Ці видатки можуть включати оборону, інфраструктурні проєкти, соціальні програми, охорону здоров'я, освіти та інші галузі. Державний кредит може бути одним із способів забезпечення фінансової стабільності та здатності влади виконувати свої функції.

Основні джерела державного кредиту включають:

1. Внутрішнє запозичення: держава може видавати облігації або інші цінні папери на внутрішньому ринку для залучення грошей від внутрішніх інвесторів, таких як приватні особи, корпорації та фінансові установи.

2. Зовнішнє запозичення: держава може брати кредити в іноземних країнах або від міжнародних фінансових організацій, таких як Міжнародний валютний фонд (МВФ) або Світовий банк.

3. Основний бюджет: держава може використовувати гроші, які надходять від податків та інших доходів, щоб фінансувати свої видатки. Якщо доходів не вистачає, це може вести до дефіциту бюджету, і влада може вирішити взяти в борг, щоб покрити цей дефіцит.

4. Друк грошей: хоча друк грошей не є класичним видом державного кредиту, деякі держави можуть використовувати цей метод для фінансування своїх видатків. Проте, це може призвести до інфляції та інших економічних проблем.

Державний кредит є важливим інструментом для фінансування розвитку і функціонування держави. Коректне управління державним боргом

є важливим завданням для забезпечення фінансової стабільності та економічного зростання країни.

Слід відзначити, що керування державним боргом має бути ретельно розробленою стратегією, оскільки надмірний борг може призвести до фінансових проблем і надмірного обслуговування боргу. Проте державний кредит залишається важливим інструментом для забезпечення фінансової стабільності та реалізації різних соціальних та економічних завдань держави.

Облігації є одним з основних інструментів державного кредиту. Це вид запозичення, при якому держава випускає цінні папери, відомі як облігації, і продає їх інвесторам для залучення коштів на фінансування своїх проєктів і видатків. Основні характеристики державних облігацій включають наступне: погашення та строк обслуговування (державні облігації мають певний строк погашення, після якого держава повинна повернути інвесторам основну суму грошей (номінальну вартість облігацій)). Також облігації можуть мати регулярні виплати відсотків (купонні платежі) протягом строку дії); номінальна вартість (сума, яку інвестор отримує при погашенні облігацій, якщо вони тримаються до кінця строку. Номінальна вартість облігацій може бути фіксованою або змінюватися протягом життя облігацій); відсоткова ставка (процентна ставка, яка визначає річні відсоткові виплати, які інвестор отримує від держави. Відсоткова ставка може бути фіксованою або змінюватися під час життя облігацій); видатки та проєкти (кошти, зібрані від продажу облігацій, можуть бути використані для фінансування різних видатків та проєктів, таких як інфраструктурний розвиток, освіта, охорона здоров'я, оборона і багато інших); інвестори (облігації можуть бути придбані різними інвесторами, включаючи приватних осіб, фінансові установи, інституційні інвестори та інші держави).

Державні облігації, зазвичай, вважаються відносно безпечними інвестиціями, оскільки вони підкріплені обіцянкою держави погасити їх разом із відсотками у визначений строк. Це робить їх популярними серед інвесторів, які шукають стабільні та надійні інвестиційні можливості.

З початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну громадяни та представники бізнесу збільшили обсяг куплених військових ОВДП на 60,6 млрд грн.

Військові облігації (також відомі як облігації оборони або облігації військового призначення) - це фінансові інструменти, які випускаються урядом країни для збору коштів на потреби в обороні і забезпечення національної безпеки. Ці облігації можуть бути випущені в разі загрози військовій агресії, конфлікту або воєнного стану для фінансування різних оборонних проєктів, таких як покупка зброї, побудова об'єктів інфраструктури для оборони, оплата військових службовців та інші витрати, пов'язані з національною безпекою.

Військові облігації відрізняються тим, що кошти з них йдуть на підтримку економіки у воєнний стан. Вони мають визначений строк дії. У день виплати вклад повертається разом із відсотками. Міністерство фінансів

розпочало продаж військових облігацій 1 березня 2022 року, тож цей день можна вважати історичним.

Купуючи облігації, ви даєте державі в борг гроші і назад отримуєте їх з відсотками. Тобто заробляєте на цьому, отримуючи прибуток у відсотках [1].

Військові облігації можуть бути випущені на різний строк, відсотки на них можуть бути виплачені регулярно або в кінці строку. Важливо відзначити, що умови випуску та характеристики військових облігацій можуть варіюватися в залежності від країни та обставин. Інвестори повинні ретельно аналізувати ці умови перед придбанням облігацій і бути свідомими ризиків, пов'язаних з інвестуванням у цей вид цінних паперів.

Після початку повномасштабного вторгнення РФ на територію України військові облігації відіграють важливу роль. Вони можуть використовуватися державою як один із способів забезпечення фінансування військових операцій та потреб оборони. Загалом військовим облігаціям можна приписати наступні функції: залучення фінансових ресурсів (на даний момент Україна потребує значних коштів для фінансування військових операцій, закупівлі зброї та обладнання, забезпечення військових підрозділів і підтримки ветеранів. Випуск військових облігацій може бути одним зі способів залучення цих фінансових ресурсів); мобілізація громадської підтримки (випуск військових облігацій може також служити символом підтримки воєнних зусиль та мобілізації громадян у часи війни. Це може бути спрямовано на виявлення патріотизму та готовності громадян підтримати державу у важкі часи); забезпечення стабільності фінансів держави (у воєнних умовах фінансова стабільність може бути під загрозою через збільшені витрати та зниження доходів. Випуск військових облігацій може допомогти забезпечити фінансову стабільність та уникнути гіперінфляції); можливість залучення підтримки ззовні (деякі держави можуть випускати військові облігації для залучення фінансової підтримки з інших країн або міжнародних організацій, які співпрацюють у зусиллях зі стабілізації ситуації під час конфлікту або війни); управління державним боргом (після закінчення конфлікту держава може здійснити реструктуризацію свого державного боргу, включаючи військові облігації, як частину фінансової стратегії для відновлення економіки та фінансової стабільності).

Придбати військові облігації можна навіть у застосунку Дія. Просто зараз можна придбати військові облігації, які б допомогли визволити певні тимчасово окуповані території, зокрема: Крим, Донецьк, Луганськ, Маріуполь, Енергодар, Бердянськ, Херсон, Севастополь та Мелітополь.

Станом на 20 вересня 2023 року фізичні особи збільшили обсяг портфелю ОВДП на 22,2 млрд грн – до 47,7 млрд грн. Юридичні особи збільшили обсяг куплених облігацій на 39,9 млрд грн – до 120,5 млрд грн.

Водночас представники територіальних громад збільшили обсяг куплених військових ОВДП на 2,2 млрд грн – до 2,3 млрд грн, що дорівнює лише 1,14% від обсягу невикористаних залишків місцевих бюджетів на

рахунках. З початку цього року залишки збільшилися на 86,4 млрд грн і станом на 1 вересня 2023 року складають 201,8 млрд грн [2].

Найбільше облігацій купують самі банки. "При розрахунку різних нормативів надійності платоспроможності банків НБУ високо оцінює вкладення в державні облігації. Банкам це дає можливість диверсифікувати портфель: мати більш надійні – щонайменше в розумінні Нацбанку — інструменти, як державні облігації, - пояснює виконавчий директор Центру економічної стратегії Гліб Вишлінський. Також банки дивляться на можливість заробити. Коли облікова ставка була 10%, а військові облігації приносили 11% річних, то для банків це було вигідно. Вони брали кредит рефінансування в Нацбанку і вкладали ці гроші в облігації. Це давало можливість заробити. Зараз вона буде малою" [3].

Важливо відзначити, що випуск військових облігацій під час війни є складним і стратегічним рішенням, і він може мати великі наслідки для фінансової стабільності та підтримки воєнних зусиль. Управління такими облігаціями вимагає обережності та обґрунтування фінансових рішень.

Найбільшою перевагою військових облігацій перед депозитом можна вважати відсутність будь-яких комісій або податків з доходу на ці цінні папери, та й ставки у військових облігацій не погані. Також, власники цих цінних паперів спонсорують: знищення ворога, деокупацію території та наближення поразки росії.

Список використаних джерел

1. Дія: Військові облігації. URL: <https://militarybonds.diaa.gov.ua/> (дата звернення: 23.09.2023).
2. Мінфін: З 24 лютого 2022 року громадяни та бізнес збільшили купівлю військових облігацій на 62,1 млрд грн, територіальні громади – на 2,2 млрд грн. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/minfin-z-24-liutoho-2022-roku-hromadiany-ta-biznes-zbilshly-kupivliu-viiskovykh-oblihatsii-na-621-mlrd-hrn-terytorialni-hromady-na-22-mlrd-hrn> (дата звернення: 23.09.2023).
3. Інвестиція у поразку Росії. Як купити військові облігації і чи можна на них заробити. URL: <https://suspilne.media/252788-investicia-u-porazku-rosii-ak-kupiti-vijskovi-obligacii-i-ci-mozna-na-nih-zarobiti/> (дата звернення: 23.09.2023).